

Naturvärdesinventering inför bergtunnel

Stockholm

PM slutversion 151218

Innehåll

Uppdraget	3
Naturvärdesinventering	3
Sammanfattning av resultatet	3
Metod	10
Naturvärdesobjekt	11
Komplettering oktober 2014	21
Funna naturvårdsarter	25
Egna observationer	25
Andra observationer	25
Art- och områdesskydd	27
Artskyddsförordningen	27
Strandskydd	27
Befintliga naturreservat	27
Blivande naturreservat	27
Nyckelbiotoper och naturvärden	27
Referenser	28
Kartbilaga	28

Beställare: Ramböll Sverige AB. Kontaktperson Elsa Heinke.

Rapporten kan citeras som: Le Moine, R. & Lundberg, J. 2013. Naturvärdesinventering inför bergtunnel, Stockholm. Calluna AB, Stockholm.

Projektets organisation: Johanna Lundberg (naturvärdesinventering, rapport, GIS), Rebecka Le Moine (naturvärdesinventering, rapport), Anna Koffman (projektledare), Mova Hebert (kvalitetsgranskning), Maria Thorell (expertstöd artskyddsförordningen). Internt projektnummer Calluna: mht0068.

Kontaktperson för denna rapport: Mova Hebert, mova.hebert@calluna.se, 0725-12 52 91.

Datum rapport: 2015-12-18 Version: slutversion.

Uppdraget

En bergtunnel ska anläggas i Stockholm, i dagsläget utreds 20 områden i olika stadsdelar (Bromma, Vinterviken, Årsta, Enskede, Södra Hammarbyhamnen) för påslag. Calluna har fått i uppdrag att inventera dessa områden. Vid de ca fem platser som sedan väljs för påslag kommer man att skapa 5-10 meter förskärning och en port ner i berget. Varje påslag blir några meter brett. Den mark som ska inventeras består främst av bergknallar i direkt anslutning till väg eller gata.

Calluna har gjort en naturvärdesinventering i ett område med en 70 meters radie kring de tänka påslagen för att undersöka om områdena hyser värdefulla biotoper och arter som är rödlistade eller på annat sätt är skyddade. Uppdraget har utförts av Johanna Lundberg och Rebecka Le Moine.

Naturvärdesinventering

Sammanfattning av resultatet

I tabell 1 visas en kort beskrivning av lägena med 70 meters buffert, redovisning av konflikt, förslag till hänsyn och eventuella naturvärdesobjekt som finns avgränsade inom inventeringsområdet för respektive läge.

Tabell 1. Sammanfattning av resultatet från naturvärdesinventeringen.

Läge	Beskrivning	Konflikt och hänsyn vid anläggning	Objekt
P1	Befintligt läge. Luckig ädellövskog och barrskog på hällmark i öster och gräsmark samt bebyggelse i väster. Trädskiktet domineras av ek, hassel och tall. Intill den befintliga porten i berget växer ungt triviallöv.	De ingrepp som planeras bedöms kunna påverka unga triviallövträd i direkt anslutning till porten. Avverkning av dessa bedöms inte påverka naturvärdena som finns i naturvärdesobjekt 1. Vid eventuell breddning av påslaget bör ekar och hassel skyddas från avverkning. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Om hänsyn tas vid anläggningen bör naturvärdena inte påverkas negativt.	1
P3	I västra delen är marken hårdgjord eller bebyggd och i östra delen finns hällmark på höjd med ädellöv- och tallskog. I fältskiktet finns bl.a. blåsippa.	Framför det tänkta påslaget växer enstaka tallar och ekar. Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körskor på rötter och mekaniska skador på stammar. Om hänsyn tas vid anläggningen bör naturvärdena inte påverkas negativt.	2

Läge	Beskrivning	Konflikt och hänsyn vid anläggning	Objekt
P4:1	Domineras av ung blandskog med inslag av ask. I väster finns en öppen gräsmark.	Vid det tänkta påslaget växer tre askar. Påslaget bör placeras minst 10 meter från träden. Vid anläggning bör hänsyn tas till fåglar genom att undvika anläggning under häckningsperioden i mars-juli. Om hänsyn tas vid anläggningen bör naturvärdena inte påverkas negativt.	3
P4:2	Överlappande buffertzon P4:3. Område i Ålstensskogen. Läget ligger i en blandskog på gränsen till en öppen gräsmark i väster och en äldre barrskog i öster. I fältskiktet finns bl.a. blåsippa.	Framför det tänkta påslaget växer grova tallar och äldre oxel samt triviallövtärd. Påslaget bör placeras minst 10 meter från träden. Vid anläggning bör hänsyn tas till fåglar genom att undvika anläggning under häckningsperioden i mars-juli på våren. Marken bör skyddas mot körskador, detta genom att om möjligt undvika att köra med tunga fordon. Hänsyn bör tas till friluftslivet genom att spara stigar som finns i närheten av påslaget. Om hänsyn tas vid anläggningen bör naturvärdena inte påverkas negativt.	4
P4:3	Överlappande buffertzon P4:2. Område i Ålstensskogen. Läget ligger i en blandskog på gränsen till en öppen gräsmark i väster och en äldre barrskog i öster. I fältskiktet finns bl.a. blåsippa.	Framför det tänkta påslaget växer äldre oxel samt triviallövtärd. Påslaget bör placeras minst 10 meter från träden. Vid anläggning bör hänsyn tas till fåglar genom att undvika anläggning under häckningsperioden i mars-juli på våren. Marken bör skyddas mot körskador, detta genom att om möjligt undvika att köra med tunga fordon. Hänsyn bör tas till friluftslivet genom att spara stigar som finns i närheten av påslaget. Om hänsyn tas vid anläggningen bör naturvärdena inte påverkas negativt.	4
P4:4	Område i Ålstensskogen. Hällmarkstallskog och äldre barrskog, centralt i området finns en öppen gräsmark.	Framför det tänkta påslaget växer grova tallar, sälg och björk. Påslaget bör placeras minst 10 meter från träden för att skydda träden från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	5
P5:1	Området domineras av hårdgjord mark och bebyggelse. Det tänkta påslaget finns i ett inhägnat område på privat mark. I omgivningen finns ung hällmarksskog med enstaka äldre tallar och ekar.	I närheten av föreslaget påslag är vegetationen borttagen. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	-
P5:2	Befintligt läge. I närheten av den befintliga porten finns ung asp och ek. Här finns även äldre grova tallar och en äldre ek. I omgivningen finns vuxen till gammal blandskog.	Vid anläggningen kan enstaka triviallövtärd och ung ek i närheten av porten behöva avverkas. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körskador på rötter och mekaniska skador på stammar. Om hänsyn tas till den utpekade eken (naturvärdesobjekt 6) bör naturvärdena inte påverkas negativt.	6

Läge	Beskrivning	Konflikt och hänsyn vid anläggning	Objekt
P6:1	Objektet består av öppen hållmark och gles blandskog med ung ek. I nordväst finns öppen gräsmark och hårdgjorda lektyr.	Framför det tänkta påslaget växer enstaka triviallöv och ung ek. Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körsador på rötter och mekaniska skador på stammar. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	-
P6:2	Det tänkta påslaget ligger i direkt anslutning till ett båtupplag. I omgivningen finns hållmarkstallskog och öppen mark med ädellövträd.	Det tänkta påslaget ligger lägre än omgivande mark där det finns ek och tall, vilket innebär att träden bedöms kunna sparas. Hänsyn bör tas till fågellivet genom att undvika anläggning under häckningsperioden i mitten av mars-juli. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	7
P7	Objektet består av medelålders hållmarkstallskog med inslag av grova, solbelysta tallar.	Vid anläggningen kan enstaka triviallövträd behöva avverkas. Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	8
P9:1	Objektet ligger i en blandskog med mycket inslag av större löv och äldre tallar. Det förekommer död ved, stående och liggande. Området gränsar till Årstaviken och området korsas av olika vattendrag. Markskiktet består av en örtrik flora, och i området finns också berghällar med stensöta och mosstäcken. Området har betydelse för friluftslivet och rekreation.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körsador på rötter och mekaniska skador på stammar. Vid anläggning bör hänsyn tas till fåglar genom att undvika anläggning under häckningsperioden i mars-juli. Marken bör skyddas mot körsador, detta genom att om möjligt undvika att köra med tunga fordon, utföra arbetet då marken är tjälad eller vidta andra skyddsåtgärder. Hänsyn bör tas till friluftslivet genom att spara stigar som finns i närheten av påslaget. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	9

Läge	Beskrivning	Konflikt och hänsyn vid anläggning	Objekt
P9:2	Objektet ligger i en blandskog med mycket inslag av större lövträd och äldre tallar. Det förekommer död ved, stående och liggande. Området gränsar till Årstaviken och området korsas av olika vattendrag. Markskiktet består av en örtrik flora, och i området finns också berghällar med stensöta och mosstäcken. Området har betydelse för friluftslivet och rekreation.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körskador på rötter och mekaniska skador på stammar. Vid anläggning bör hänsyn tas till fågellivet genom att undvika anläggning under häckningsperioden i mars-juli. Marken bör skyddas mot körskador, detta genom att om möjligt undvika att köra med tunga fordon, utföra arbetet då marken är tjälad eller vidta andra skyddsåtgärder. Hänsyn bör tas till friluftslivet genom att spara stigar som finns i närheten av påslaget. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	9
P9:3	Objektet ligger i en blandskog med mycket inslag av större lövträd och äldre tallar. Det förekommer död ved, stående och liggande. Området gränsar till Årstaviken och området korsas av olika vattendrag. Markskiktet består av en örtrik flora, och i området finns också berghällar med stensöta och mosstäcken. Området har betydelse för friluftslivet och rekreation.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körskador på rötter och mekaniska skador på stammar. Vid anläggning bör hänsyn tas till fågellivet genom att undvika anläggning under häckningsperioden i mars-juli. Marken bör skyddas mot körskador, detta genom att om möjligt undvika att köra med tunga fordon, utföra arbetet då marken är tjälad eller vidta andra skyddsåtgärder. Hänsyn bör tas till friluftslivet genom att spara stigar som finns i närheten av påslaget. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	9
P10	Objektet ligger nära bebyggelse, omgiven av triviallövskog. Träden är i mindre dimensioner och växer i små dungar.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körskador på rötter och mekaniska skador på stammar. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	-
P11:1	I söder finns halvöppen ädellövskog och blandskog, och i norr finns hårdgjord mark. I området finns inslag av grova tallar.	I närheten av föreslaget påslag är vegetationen borttagen. Marken bör skyddas mot körskador, detta genom att om möjligt undvika att köra med tunga fordon, utföra arbetet då marken är tjälad eller vidta andra skyddsåtgärder. Läget ligger i ett stråk med barrskog som sammanbinder östra och västra Hammarbyskogen, detta samband bör ej påverkas negativt om hänsyn tas.	12

Läge	Beskrivning	Konflikt och hänsyn vid anläggning	Objekt
P11:2	Området består till största delen av hårdgjord mark och i norr finns en bergsbrant där det växer glest med tall och ek.	I närheten av föreslaget påslag är vegetationen borttagen. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	14
P11:3	Området domineras av hållmarkstallskog intill bebyggelse och ett område med kolonilotter.	Läget ligger i ett stråk med barrskog som sammanbinder östra och västra Hammarbyskogen. Det föreslagna läget för påslaget ligger en bit in i skogen, precis i kanten på Nacka naturreservat. Tallar kan behöva fällas vid anläggningen och markskador kan uppstå vid exploateringen. Kontakten mellan östra och västra Hammarbyskogen bedöms kunna påverkas negativt vid anläggning av påslaget.	13
P13	Objektet ligger nära bebyggelse, omgiven av triviallövskog. Träden är i mindre dimensioner och växer i mindre dungar.	Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	-
P14	Objektet ligger i en naturskön blandskog, med många stora gamla tallar, som ofta mäter 5-6 dm i stamdiameter. Högstubbe av tall förekommer, med blottad ved och håligheter, med en början till mulm. Området har betydelse för friluftsliv och rekreation.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körsador på rötter och mekaniska skador på stammar. Marken bör skyddas mot körsador, detta genom att om möjligt undvika att köra med tunga fordon, utföra arbetet då marken är tjälad eller vidta andra skyddsåtgärder. Hänsyn bör tas till friluftslivet genom att spara stigar eller annat som finns i närheten av påslaget. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	10,11

Tabell 2. Komplettering naturvärdesinventeringen augusti 2014

Läge	Beskrivning	Konflikt och hänsyn vid anläggning	Objekt
Utrymningschakt 1	Området ligger i kanten av ett lövskogsparti med en del tall och gran. Många av tallarna är grova.	Området är beläget nära en gång/cykel-vägs korsning, vilket gör att etableringsytan kan anläggas utan en allt för stor påverkan om den anläggs nära dessa vägar. Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved.	15
Utrymningschakt 2	Området utgör ett litet skogsparti med främst tall men även inslag av ek.	Det finns inslag av grövre tallar som bör spara, tillsammans med en större ek.	-

Arbets- område med på- slag B	Inom området ligger det en tallhällskog med mycket fina tallar som mäter upp till 5 dm i stamdiameter. Spår av reliktböck finns i närområdet.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved.	16
Skorsten- setable- ring	Området där man vill bygga skorstenen ligger beläget på en liten grusplan. Runt denna växer det en varierad skog med många grova äldre tallar. Området har stor betydelse för rekreation och friluftsliv	De grova tallarna bör man spara i högsta möjliga mån. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved.	16
Bredd- nign av väg	Vägen som går ner till skorstenen är kantad av mycket fina tallar, vilka fortsätter växa i området kring vägen både på östra och västra sidan. Den västra sidan är marginellt bättre lämpad för breddning.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved.	16
Planerat påslag	Öppen yta och sprängd bergsyta.	Det finns en sträcka med öppen mark längs med vägen som lämpar sig bättre för exploatering. Mitt emot denna sträcka finns det en sprängd bergvägg där ett påslag skulle kunna vara möjligt.	-
Utrymm- nings- chakt 3	Ett område med mycket friluftsliv, lövskog.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i intilliggande skog för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved. Skyddsavstånd på minst 10 meter ska hållas till träd som finns i närheten av påslaget. Träd bör skyddas från skador som kan uppkomma vid anläggningsarbetet, till exempel körska- dor på rötter och mekaniska skador på stammar. Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	17
Arbets- område Liljehol- men	Litet lövparti mellan byggnader och väg, förekomst av en stor ek.	Spara stora träd så som ekarna i områdets östra del.	18
Utrymm- nings- chakt 4	Klipphäll med klenta tallar.	Om hänsyn tas bör naturvärdena inte påverkas negativt.	-
Utrymm- nings- chakt 5	Mellan två gator i bebyggt område.	Ingen konflikt.	-
Arbets- område Sickla	Kantzonen mot byggnadsområde med en stor höjdskillnad med klenta tallar. Äldre tallar söderut med förekomst av talticka.	Vid kantzonen finns det en stor höjdskillnad, och naturvärdena tar vid något söderut in mot området.	19

Arbets- område 1 Henriks- dal	Liten askdunge på en höjd.	Skogspartiet når inte upp till en naturvärdesklassning, men träden bör i högsta möjliga mån sparas. Om möjligt bör en annan arbetsyta planeras, utan trädsikt.	-
Arbets- område 2 Henriks- dal	Lövdunge med frodig vegetation.	Skogspartiet når inte upp till en naturvärdesklassning, men träden bör i högsta möjliga mån sparas. Om möjligt bör en annan arbetsyta planeras, utan trädsikt.	-
Arbets- område 3 Henriks- dal	Bebyggd asfalterad mark.	Ingen konflikt.	-
Arbets- område 4 Henriks- dal	Öppen grusmark.	Ingen konflikt.	-
Arbets- område 5 Henriks- dal	Liten grönyta nära ron- dell med buskar.	Eftersom att området inte hyser några naturvärden kan ingen konflikt beskrivas. Dock är buskarna i stadsmiljö viktiga för pollinatörer och fåglar. Om grönytan raderas bör liknande miljöer skapas.	-
Arbets- område 6 Henriks- dal	Befintligt påslag.	Ingen konflikt.	-

Tabell 3. Komplettering oktober naturvärdesinventeringen 2014

Läge	Beskrivning	Konflikt och hänsyn vid anläggning	Objekt karta x
Hägersten	Området ligger intill förskola och ringas in av parkvägar	Området är känsligt för ianspråktagande av marken. Grova ekar och förekomst av has- sel och lundartat fält- skikt bör sparas	1
Hägersten	Lindallé på vardera sida om parkväg. Lin- darna mäter som mest cirka 3 dm i diameter. I östra delen finns en grövre ek med en dia- meter på 9 dm.	Enstaka träd kan kom- ma att behöva tas ner om man ska kunna köra in på den öppna grusplanen från söder.	2
Hägersten	Ett litet skogsparti med främst tall men även inslag av ek. Tallar som mäter upp till 5 dm i stamdiameter. Tallticken finns på flera tallar	Vid anläggning bör träd skyddas från avver- kning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved.	3

Hägersten	Liten dunge med en grov ek och två grova tallar	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved.	4
Hägersten	Sluttning med ek och tall.	Vid anläggning bör träd skyddas från avverkning. Om träd avverkas bör stammarna lämnas i området för att gynna till exempel svampar och insekter som lever på/i död ved.	5

Metod

Calluna har utfört en naturvärdesinventering enligt remissversionen för Naturvärdesinventering (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning enligt svensk standard ftSS 199000 (sis.se/tk555). En NVI ska enligt standarden utföras under vegetationsperioden, men undantag från detta kan göras beroende på vilken typ av naturvärden som ska undersökas. Naturvärdesbedömningen bygger på de ekologiska förhållandena och artfynd av så kallade naturvårdsarter, vilka definieras i standarden. Arter eftersöks i den omfattning som behövs för att göra naturvärdesbedömningen. Arterna är ett verktyg för att göra naturvärdesbedömningen. Calluna har mätt in så kallade naturvärdesobjekt med handdator med mobilt GIS med en noggrannhet på ca 4-10 meter.

Det huvudsakliga syftet med en NVI är att beskriva och värdera naturområden av betydelse för biologisk mångfald i ett avgränsat område. I projektet har inventeringsområdet utgjorts av 20 tänkta platser för påslag samt en 70 meter buffert kring dessa platser.

NVI resulterar i avgränsning av områden och naturvärdesklassning, objektbeskrivningar samt en övergripande rapport. Skalan för naturvärdesklasser består av: mycket högt naturvärde, högt naturvärde, påtagligt naturvärde och visst naturvärde. Områden som inte uppfyller kriterierna för naturvärdesobjekt tilldelas klassen lågt naturvärde. I standarddokumentet definieras naturvärdesklasserna.

Inventeringen utfördes av Johanna Lundberg och Rebecka Le Moine 4/12 och 9/12-2013.

Komplettering skedde i juni 2014. Då inventerades ytterligare utrymningsschakt, breddning av väg till ventilationstorn mm. enligt tabell 2.

Naturvärdesobjekt

I naturvärdesinventeringen avgränsades 14 naturvärdesobjekt: Ett område med naturvärdesklassen *högt naturvärde*, åtta områden med klassen *påtagligt naturvärde* och fem områden med klassen *visst naturvärde*. Se kartbilagan för kartor över naturvärdesobjekten. För bedömning av påverkan på naturvärdena vid eventuella påslag, se tabell 1. Måttangivelser som anges i beskrivningarna avser tr addediameter.

Vid kompletteringen avgränsades ytterligare fem objekt, alla med visst naturvärde.

Naturvärdesobjekt 1. Ädellövskog väster om Åkeshovs BP

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ädellövskog med medelålders ek och rikligt med hassel. Skogen är luckig till sluten. I området finns bland annat grova hålekar (över 40 cm) och även enstaka grov gran. Området fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Inga funna naturvårdsarter.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

På grund av det rika buskskiktet och trädskiktet med ek i olika successioner samt inslag av hålträd bedöms objektet ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 2. Hällmark med tall- och ädellövskog vid Nockebyvägen

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av tall- och ädellövskog på hällmark. Hällmarken höjer sig från omgivningen och på höjden är trädskiktet mer glest. Här finns solbelyst ek och tall med tallticka. Det finns även inslag av hålek med mulm och korkmussling. I sluttningen i söder finns rikligt med block samt blåsippa i fältskiktet. Mot bilvägen i väster finns en bergvägg och vid denna i södra delen finns medelålders ek. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Tallticka, rödlistad (NT), och signalart enligt Skogsstyrelsen

Blåsippa, fridlyst enligt artskyddsförordningen 8 och 9 §§ (2007:845)

Objektet bedöms ha *vissa artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

I området äldre tallar som ger förutsättningar för bland annat tallticka. Det finns även en ek med mulm, som bland annat kan hysa olika insekter och svampar. Objektet bedöms ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 3. Grupp med askar väster om Ålstensängen

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ett litet område med tre askar (ca 35 cm). Askarna omges av hårdgjord mark och tät buskmark med triviallöv och bärande buskar.

Naturvårdsarter

Ask, rödlistad (VU)

Objektet bedöms ha *goda artförekomster* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden. Grunden till bedömningen baseras på att ask är rödlistad som sårbar (rödlistan 2010). I standarden får rödlistade arter stor betydelse och höjer klassningen, även då det som i detta fall endast är unga-medelålders ask i en mindre dunge.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde i objektet är knutet till dungen med den rödlistade asken. Objektet bedöms ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 4. Barrskog öster om Ålstensängen

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av vuxen till äldre barrskog med inslag av hållmarkstallskog i söder. Skogsområdet är en del av Ålstensskogen. I trädsiktet finns många grova tallar, men också äldre oxel och triviallövträd. Marken sluttar åt väster och längst ner i slutningen, nära föreslaget påslag P4:3, finns flera grova tallar (30-40 cm), en med tallticka. Tallticka finns spridd i östra delen av området. I skogen finns visst inslag av död ved. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Tallticka, rödlistad (NT), och signalart enligt Skogsstyrelsen

Blåsippa, fridlyst enligt artskyddsförordningen 8 och 9 §§ (2007:845)

Objektet bedöms ha *vissa artförekomster* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Bedömning av livsmiljö

I objektet finns rikligt med äldre tallar som är ett bra substrat för hotade arter som till exempel tallticka. Det finns även inslag av död ved, vilket också är ett bra substrat för olika arter, till exempel olika insekter och svampar. Naturvärdesobjektet bedöms ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 5. Hållmarkstallskog söder om Alviksvägen

Naturvärdesklass

Högt naturvärde

Beskrivning

Objektet utgörs av en höjd med hållmarkstallskog. Trädsiktet är glest på höjden och tätare i slutningarna. Solbelyst tall (upp till 220 cm i omkrets) dominerar trädsiktet. Många tallar har pansarbark och är senvuxna och på en tall finns spår av reliktbock. Det finns även inslag av föryngring. I fält- och bottenkiktet växer främst mossor, renlav och ljung. Det finns även inslag av död ved, både liggande och stående tallar. I västra delen av området finns en brant och nedanför denna finns flera grova tallar samt äldre björk och sälg och enstaka ung ek. Värdefulla träd finns i närheten eller precis vid tänkt påslag.

Naturvårdsarter

Reliktbock, rödlistad (NT), och signalart enligt Skogsstyrelsen

Objektet bedöms ha *goda artförekomster* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden. Grunden till bedömningen baseras på att reliktbock är nära hotad i rödlistan 2010. I standarden får rödlistade arter stor betydelse och höjer klassningen.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärdet är knutet till trädskiktet som domineras av tall, med inslag av äldre träd med så kallad pansarbark. Det finns dessutom tallföryngring. I öppna partier är träden solbelysta och det finns även inslag av död ved, vilket gynnar vedlevande insekter. I området finns också solbelysta hällar, som kan vara av värde för bland annat kräldjur. På grund av detta samt att objektet är relativt litet bedöms objektet ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Naturvärdesobjekt 6. Grov ek vid Eolshällsvägen

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet utgörs av en grov ek, ca 60 cm i diameter, som står vid vägkanten precis norr om befintlig bergport.

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter funna.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärdet är knutet till eken och dess värde som livsmiljö för till exempel olika insekter och svampar. Eken bedöms ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Naturvärdesobjekt 7. Hällmarkstallskog med inslag av ek vid Vinterviken

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet utgörs av hällmarkstallskog med inslag av ekar (ca 40-50 cm). Trädskiktet är glest och består främst av tall i olika successioner. De äldre ekarna står solbelysta och har utrymme för att utveckla bredkronighet. I norra delen av området finns partier med öppen hällmark. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter funna.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärdet är dels knutet till ekarna och dess värde som livsmiljö för till exempel olika insekter och svampar, dels knutet till hällmarkstallskogen. Viktiga strukturer för naturtypen saknas för att den ska ha högt värde för biologisk mångfald, bland annat riktigt gamla tallar och ekar samt död ved i större mängd. Objektet bedöms ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Naturvärdesobjekt 8. Hällmarkstallskog söder om Vinterviksvägen

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av hällmarkstallskog med inslag av grova, äldre tallar vid vägen i södra delen av området. Trädsiktet består av ung-medelålders tall och i söder finns öppen hällmark. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Inga funna naturvårdsarter.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Då det endast finns få äldre tallar i området bedöms objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 9. Blandskogsområde intill Årstaviken

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av en blandskog med mycket inslag av större lövträd och äldre tallar. Det förekommer död ved, stående och liggande. Området gränsar till Årstaviken och området korsas av olika vattendrag. Fältsiktet örtrik flora, och i området finns också berghällar med stensöta och mosstäcken. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Inga funna naturvårdsarter.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

I området finns både grova lövträd och äldre tallar, vilka är viktiga strukturer för bland annat olika insekter och svampar. Objektet bedöms ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 10. Gammal tall i Årstaskogen

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av en gammal, grov tall med blottad ved och mycket insektsspår. Tallen är 6 dm i diameter, har en hålighet med mulm och är fristående.

Naturvårdsarter

Inga funna naturvårdsarter.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Objektet bedöms ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 11. Blandskogsområde i Årstaskogen

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av en varierad blandskog. Tall dominerar trädskiktet och i buskskiktet finns enbuskar och björk. Det finns många äldre tallar och inslag av död ved. Objektet fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Inga funna naturvårdsarter.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

I området finns många gamla tallar och inslag av död ved, vilket är viktiga strukturer för bland annat olika insekter och svampar. Objektet bedöms ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 12. Lundartad blandskog söder om Hammarbyvägen

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av en luckig blandskog intill Hammarbyvägen. Skogen ligger i ett stråk med barrskog som sammanbinder östra och västra Hammarbyskogen. I träd- och buskskiktet finns bland annat tall, hassel, lönn och asp. Vid inventeringstillfället var marken täckt av snö, men området bedöms ha förutsättningar för lundflora. Området fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Inga funna naturvårdsarter.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Objektet bedöms ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 13. Hällmarkstallskog

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ung till medelålders hällmarkstallskog nära bebyggelse. I skogen finns inslag av äldre tallar med så kallad pansarbark samt öppna ytor med hällmark. Området fortsätter utanför inventeringsområdet. I norr gränsar området till Nacka naturreservat.

Naturvårdsarter

Inga funna naturvårdsarter.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Objektet bedöms ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 14. Hällmarkstallskog i Henriksdal

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ett område med hällmarkstallskog och öppna ytor med hällmark. I trädskiktet finns allmänt med gamla tallar och inslag av ek samt triviallöv. Objektet ingår i ett naturvärdesområde avgränsat av Skogsstyrelsen som fortsätter utanför inventeringsområdet.

Naturvårdsarter

Tallticka, rödlistad (NT), och signalart enligt Skogsstyrelsen

Reliktbock, rödlistad (NT), och signalart enligt Skogsstyrelsen

I utdrag från Artdatabanken har både tallticka och reliktböck observerats. Spår av reliktböck anges i fynd från 2009 som spridd i området. Vid inventeringen observerades förutsättningar för reliktböck. Objektet bedöms ha *goda artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet till de solbelysta och gamla tallarna i området som hyser/har hyst både tallticka och reliktböck. Trädskiktet är på vissa ställen igenväxande och i delar av området saknas död ved. På grund av detta bedöms objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 15. Blandskog, Nockeby

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av tätortsnära blandskog. I trädskiktet finns allmänt med gamla tallar och inslag av gran samt triviallöv. Tallarna mäter upp till 6.5 decimeter i stamdiameter. Området är en del av ett större område som fortsätter västerut. Det finns viss tillgång till död ved i form av både stående och liggande döda träd av olika trädslag.

Naturvårdsarter

Storrams, är inte så vanlig och växer i lundartade miljöer.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärdet är knutet till de solbelysta och gamla tallarna i området som är viktiga för många insekter. Trädskiktet är på vissa ställen igenväxande. Större hackspett förekommer i området och är vår vanligaste hackspett. Den bidrar med bohål till många fågelarter. På grund av igenväxningen bedöms objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Området bedöms ha hög potential för många insekter och fåglar.

Naturvärdesobjekt 16. Blandskog, Ålsten

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ett stort område med tätortsnära blandskog. I trädsiktet finns allmänt med gamla tallar och inslag av gran samt triviallöv. Tallarna mäter upp till 6 decimeter i stamdiameter. Skogen är viktig för friluftsliv och rekreation.

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter hittades inom området. Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet till de stora gamla tallarna i området som är viktiga för många insekter. Trädsiktet är varierat och flerskiktat. På grund av detta bedöms objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 17. Blandskog, Vinterviken

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ett smalt område med tätortsnära lövskog. I trädsiktet finns asp, ask, lönn, rönn och hassel. Området är kuperat och blockigt. Det finns grova asplågor med hågligheter och mulm, samt en del stående död ved. Skogen är viktig för friluftsliv och rekreation.

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter hittades inom området.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet till de gamla asparna och den döda veden som finns i området. Även blockigheten bidrar till ett varierat mikroklimat vilket kan gynna många organismer. Trädsiktet är varierat och flerskiktat. På grund av detta bedöms objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Naturvärdesobjekt 18. Lövskogsparti, Liljeholmen

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ett litet område med lövskog som vetter mot mot Södertäljevägen. I trädskiktet finns asp, ask, ek, rönn och hassel. Området är kuperat och blockigt. Det finns grova asplågor med hågligheter och mulm, samt en del stående död ved..

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter hittades inom området.

I artportalen finns den starkt hotade arten piggfrö registrerad som växande på bergssidan. Denna noterades ej vid inventeringen.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet främst till den stora eken som mäter cirka 15 dm i stamdiameter. I denna ek finns blanksvart trädmyra, och eken utgör ett viktigt substrat för många insekter. Trädskiktet är varierat och flerskiktat. Objektet bedöms ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Naturvärdesobjekt 19. Barrskog, Hammarby

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet ligger på en höjd och utgörs till viss del av en hållmarksskog med tall, med lövinslag av asp, rönn och björk.

Naturvårdsarter

Tallticka, rödlistad (NT), och signalart enligt Skogsstyrelsen. Objektet bedöms ha *vissa artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet främst till de stora gamla tallarna i området. Det förekommer tallticka inom området vilket är värt att värna om. Trädskiktet är varierat och flerskiktat. På grund av detta bedöms objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Komplettering oktober 2014

Naturvärdesobjekt, se karta figur 1.

Naturvärdesobjekt 1. Ädellövskog med ek och hassel, Hägersten

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ädellövskog. I trädskiktet finns ek, asp och hassel. Det finns viss förekomst av död ved i objektet i form av liggande ekgrenar en grövre stam samt en död tall. Fältskiktet är örtdominerat med blåsippa, gökärt och liljekonvalj. På en av ekarna växer svavelticka. Svaveltickan rötar veden och bidrar till att hålbildningar med mulm skapas.

Naturvårdsarter

Blåsippa och gökärt

Objektet bedöms ha *vissa artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet till de gamla ekarna och tallarna och den döda veden som finns i området. På grund av detta bedöms objektet ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Figur 1: Karta med området som inventerades i oktober 2014.

Naturvärdesobjekt 2. Lindallé samt grov ek

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av en lindallé med ett 20-tal lindar, men även med enstaka lönnar och hästkastanj. I alléns östra del finns en ek med en diameter på cirka 9 dm och med inslag av död ved.

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter hittades inom området.

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet till lindarna och den gamla eken samt till alléns sammanbindande funktion mellan naturvärdesobjekt 1 och 5. Objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Naturvärdesobjekt 3. Blandskog dominerad av tall

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av blandskog med talldominans. Tallarna har en diameter på upp till 6-7 dm och på minst två av tallarna växer tallticka. I området finns även en del ek med en diameter på upp till fem decimeter och en ek med svavelticka.

Naturvårdsarter

Tallticka

Objektet bedöms ha *vissa artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Objektet bedöms ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Klassen definieras i standarden.

Naturvärdesobjekt 4. Tall och ek

Naturvärdesklass

Påtagligt naturvärde

Beskrivning

Objektet består av en liten trädssamling med två grova tallar och en ek med en diameter på 5 dm. På en av tallarna växer tallticka.

Naturvårdsarter

Tallticka

Objektet bedöms ha *vissa artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet till den gamla eken och tallarna som står öppet och solbelyst och objektet bedöms ha *goda förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI. Naturvärdesobjektet är som en förlängning av naturvärdesobjekten 1 och 3.

Naturvärdesobjekt 5. Ädellövskog med ek, tall och hassel

Naturvärdesklass

Visst naturvärde

Beskrivning

Objektet består av ett smalt område med blandskog. I trädskiktet finns ek, tall, asp, lönn och hassel. Det finns liten förekomst av död ved i objektet i form av liggande ekgrenar och någon stam. Fältskiktet är näringsrik med t ex. tnejlikrot och kirskaål

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter

Objektet bedöms ha *dåliga artförekomster* enligt standarden för NVI.

Bedömning av livsmiljö

Naturvärde är knutet till de gamla ekarna och tallarna och den döda veden som finns i området. På grund av detta bedöms objektet ha *vissa förutsättningar som livsmiljö* enligt standarden för NVI.

Funna naturvårdsarter

Egna observationer

Vid naturvärdesinventeringen eftersöktes kärlväxter och kryptogamer med fokus på rödlistade arter och arter upptagna på artskyddsförordningen. De naturvårdsarter som hittades vid inventeringen beskrivs nedan.

Ask

Asken är listad som sårbar på rödlistan (2010) till följd av askskottsjukan som under det senaste decenniet har spridit sig till hela askens utbredningsområde. Många askar har dött till följd av sjukdomen och mycket få askar bedöms ha förstärkt motståndskraft mot svampen som orsakar sjukdomen. Asken är viktig för den biologiska mångfalden eftersom det är en rad hotade arter som är knutna till trädet, bland annat askpraktbaggen, askticka och asknätfjäril (Aronsson, Artdatabanken, 2010).

Reliktbock

Vid inventeringen hittades spår av reliktböck i en tall (naturvärdesobjekt 5). På tallen observerades flera ovala, 4-5 mm stora, kläckhål på stammens sydvända sida och barken var på flera ställen typiskt guldfärgad som den blir vid angrepp av reliktböck (Ehnström, 2002). Reliktböck finns upptagen på rödlistan 2010 som nära hotad och är även med på Skogsstyrelsens signalartslista.

Tallticka

Tallticka är en svamp som lever på gamla levande tallar, ofta träd över 100-150 år. Där den hittas indikerar arten kontinuitet av gamla tallar. Tallticka är nära hotad (NT) och en signalart enligt Skogsstyrelsen. Den främsta anledningen till artens nedgång är att tillgången på gamla tallar har minskat i och med ett intensifierat skogsbruk (Artdatabanken, 2010).

Blåsippa

Blåsippa är fridlyst enligt artskyddsförordningen 8 och 9 §§ (2007:845). Detta innebär att man inte får gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna.

Andra observationer

Inför inventeringen gjordes utsök på artportalen och artdatabanken för kärlväxter, svampar, insekter, mossor, lavar, fåglar samt grod- och kräldjur under perioden 2003-2013. Inrapporterade fynd av rödlistade arter redovisas i tabell 2. Observera att utdraget från artdatabanken och artportalen inte är heltäckande för vilka arter som finns i ett område.

Områdena som inventerats vid kompletteringen ingick i utdraget nedan, men något ytterligare utdrag har inte gjorts. I de områden som inventerades 2014 förekommer mindre hackspett i Ålstensskogen och piggrö i Liljeholmen.

Tabell 3. Sammanfattning av fynd från artdatabanken och artportalen, december 2013.

Läge	Objekt	Fynd	Hotkategori Rödlistan 2010	Årtal fynd	Kommentar
P4:1, P4:2, P4:3 bredd ning väg	3,4,15	Mindre hackspett	Nära hotad (NT)	2007, 2013	Stationär, födosökande
P4:1, P4:2, P4:3	3,4	Rosenfink	Sårbar (VU)	2008	Sång/spel på våren
P4:1, P4:2, P4:3	3,4	Drillsnäppa	Nära hotad (NT)	2013	Sång/spel på våren
P6:2	7	Mindre hackspett	Nära hotad (NT)	2013	Sång/spel
P9:1, P9:2, P9:3	9	Mindre hackspett	Nära hotad (NT)	2011	Sång/spel, födosökande
P9:1, P9:2, P9:3	9	Tallticka	Nära hotad (NT)	2012	Flera observationer
P11:1	12	Åkerkål	Nära hotad (NT)	2005	I vägkant
P11:2	14	Tallticka	Nära hotad (NT)	2012	Två fruktkroppar
P11:2	14	Reliktbock	Nära hotad (NT)	2009	Gnagspår/kläckhål, spridd
P14	10,11	Tallticka	Nära hotad (NT)	2012	Spridd
		Pigfrö	Starkt hotad (EN)	2009	Bör eftersökas och växtplat- sen skyddas

Art- och områdesskydd

Artskyddsförordningen

Alla vilda fåglar i Sverige är fridlysta enligt 4§ artskyddsförordningen (ASF 2007:845). I utsök från artdatabanken och artportalen har de rödlistade fågelarterna mindre hackspett, rosenfink och drillsnäppa observerats. Mindre hackspett är enligt uppgifter stationär och häckande. Rosenfink och drillsnäppa häckar troligen i området. Callunas bedömning är att fågelarternas livsmiljö (4§ p. 4 ASF) inte påverkas nämnvärt vid anläggning av föreslagna påslag eller att de störs (4§ p. 2 ASF), förutsatt att föreslagen hänsyn tas (se tabell 1). Blåsippa är fridlyst enligt artskyddsförordningen 8 och 9 §§ (2007:845), vilket innebär att man inte får gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna. Om hänsyn tas vid anläggning enligt tabell 1 bör livsmiljön för blåsippa inte påverkas negativt.

För att klargöra risken för förbud råder för ovanstående fågelarter bör man i ett tidigt skede begära samråd med Länsstyrelsen enligt §12.6. Det bör sedan i en MKB eller andra underlag som tillståndsmyndigheten frågar efter framgå hur artskyddsfrågan hanteras. Om det bedöms nödvändigt ska en dispensansökan enligt 14§ ASF lämnas in. Det är fördelaktigt att hantera artskyddet tidigt i processen, då det kan påverka utformning och tidpunkt för byggnation.

Strandskydd

Påslag P11:2 ligger inom strandskyddat område. För verksamhet inom strandskyddat området behövs dispens från kommunen enligt miljöbalken 7 kap §18.

Befintliga naturreservat

Föreslaget påslag P11:3 ligger precis intill gränsen till Nacka naturreservat.

Exploatering kan ske in till gränsen, men värdena för naturreservatet får inte påverkas negativt. Om tveksamhet finns inför exploatering är det bra att söka dispens från reservatsföreskrifterna hos kommunen.

Blivande naturreservat

Årstaskogen utreds med syfte att naturreservat bildas här under 2016.

Nyckelbiotoper och naturvärden

Utsök har gjorts på Skogsstyrelsens *Skogens pärlor* för nyckelbiotoper och naturvärden vid varje föreslaget påslag. Påslag P11:2 ligger intill ett utpekade naturvärdesområde.

Referenser

Skriftliga referenser

- Aronsson, Mora. 2010. Artfaktablad om ask. ArtDatabanken, SLU, 2010-12-08.
http://www.artfakta.se/Artfaktablad/Fraxinus_Excelsior_220785.pdf.
- Artdatabanken, 2013-12-16. Utdrag rödlistade djur och växter, 2003-2013.
Artskyddsförordningen (2007:845).
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20070845.htm>.
- Ehnström, Bengt. 1999. Artfaktablad om reliktbock. ArtDatabanken, SLU, 2010-04-27.
http://www.artfakta.se/artfaktablad/Nothorhina_Muricata_101410.pdf.
- Ehnström, Bengt. 2002. Insektsgnag i bark och ved. ArtDatabanken, SLU.
- Gärdenfors, Ulf (ed). 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010, Artdatabanken.
- Nitare, J. 2000. Signalarter: Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsen.
- Wigren-Svensson Marita & Svensson Roger 199:artfaktablad om pigfrö, ArtDatabanken, SLU 2010-01-19

Internetreferenser

- Artdatabanken, 2010. Artfakta, tallticka.
<http://www.artfakta.se/SpeciesFact.aspx?TaxonId=5442>.
- Artportalen, 2013-12-04, <http://www.artportalen.se>. Sökning på observerade djur och växter 2003-2013.
- Skogens pärlor, 2013-12-18. Utsök nyckelbiotoper och naturvärden.
<http://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogensparlor/>.
- Rödlistan, <http://www.artfakta.se/GetSpecies.aspx?SearchType=Advanced>.

Personlig kommunikation

- Elsa Heinke, Ramböll, telefon och mail.
- Filip Linders, Ramböll, telefon och mail.

Kartbilaga

Separat bilaga.

Naturvärdesinventering inför bergtunnel

Stockholm
PM slutversion 151218

Bilaga 1 kartor

Beställare: Ramböll Sverige AB. Kontaktperson Elsa Heinke.

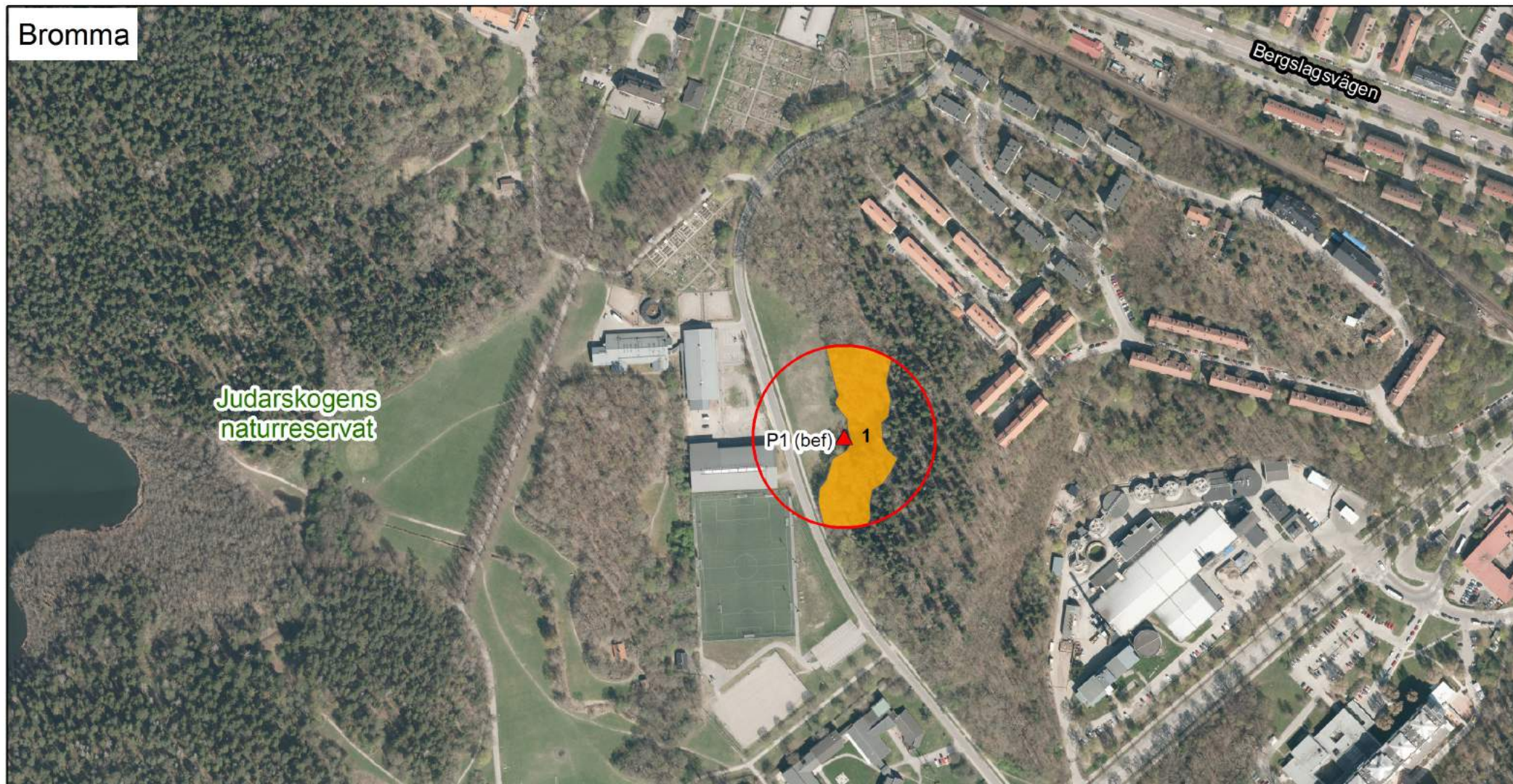
Rapporten kan citeras som: Le Moine, R. & Lundberg, J. 2013. Naturvärdesinventering inför bergtunnel, Stockholm. Calluna AB, Stockholm.

Projektets organisation: Johanna Lundberg (naturvärdesinventering, rapport, GIS), Rebecka Le Moine (naturvärdesinventering, rapport), Anna Norman (kartor) Mova Hebert (kvalitetsgranskning), Maria Thorell (expertstöd artskyddsförordningen). Internt projektnummer Calluna: mht0068.

Kontaktperson för denna rapport: Mova Hebert, mova.hebert@calluna.se, 0725-12 52 91.

Datum rapport: 2015-12-18 Version: slutversion.

Bromma

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 1

Teckenförklaring

- ▲ Läge för påslag
- Inventeringsområde; buffert 70 m

Naturvärdesobjekt Calluna

- Klass
- Påtagligt naturvärde

0 25 50 100 Meter

Datum kartproduktion: 131216
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Bromma

Hägersten

Vinterviken

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 4

Teckenförklaring

Inventeringsområde; buffert 70 m

▲ Läge för påslag

Naturvärdesobjekt Calluna

Klass

Visst naturvärde

0 25 50 100 Meter

Datum kartproduktion: 131216
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

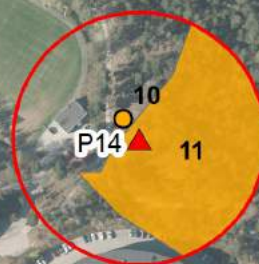
Årsta

Årstaviken

Årsta skog

Dianelunds
koloniområde

Skönlörpsvägen

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 6

Teckenförklaring

- ▲ Läge för påslag
- Inventeringsområde; buffert 70 m

Naturvärdesobjekt Calluna; yta

Klass

- Påtagligt naturvärde

Naturvärdesobjekt Calluna; punkt

Klass

- Påtagligt naturvärde

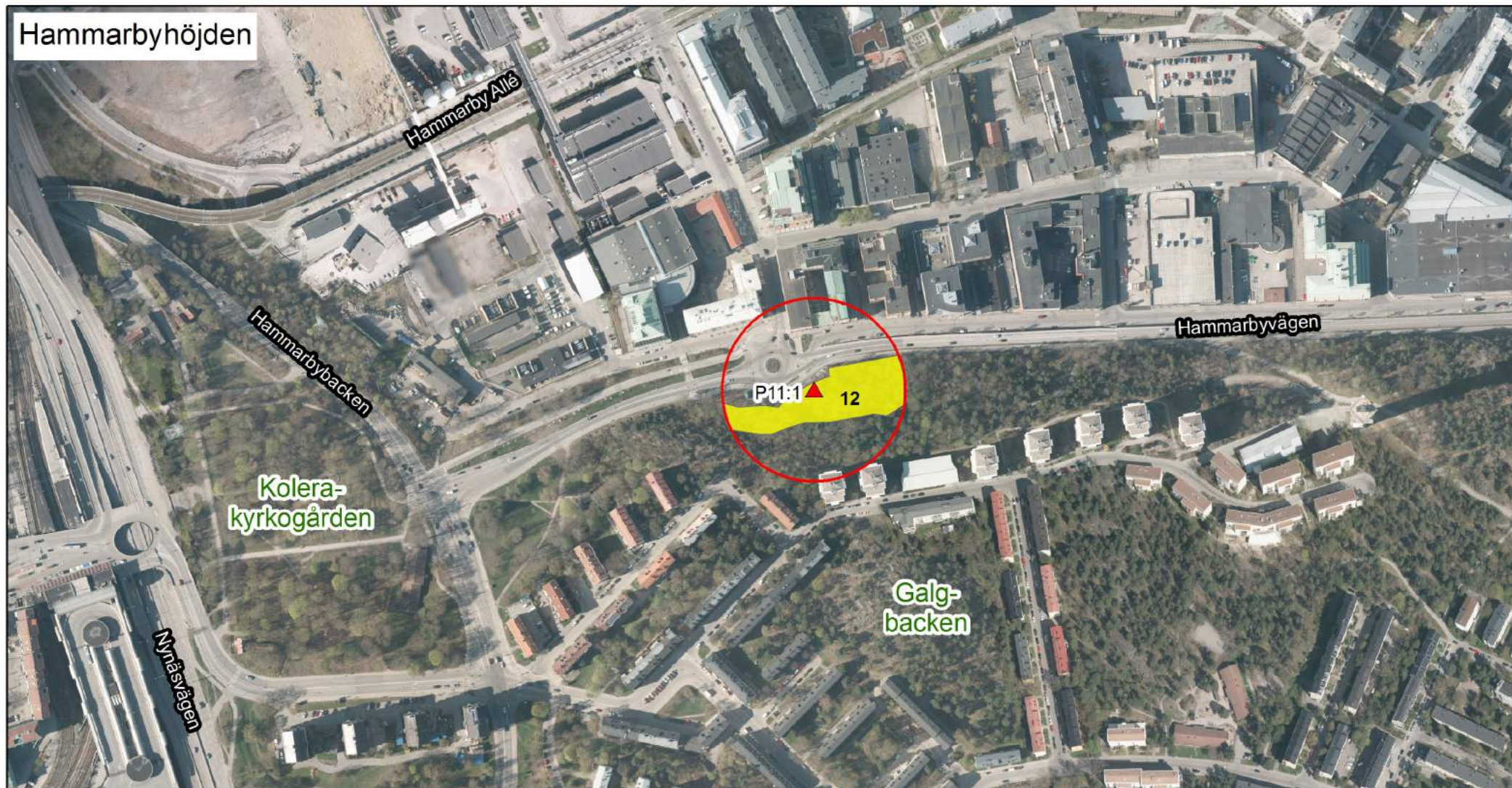

0 25 50 100 Meter

Datum kartproduktion: 131216
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Hammarbyhöjden

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 7

Teckenförklaring

- ▲ Läge för påslag
- Inventeringsområde; buffert 70 m

Naturvärdesobjekt Calluna

Klass

- Visst naturvärde

0 25 50 100 Meter

Datum kartproduktion: 131216
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Hammarbyhöjden

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 8

Teckenförklaring

 Inventeringsområde; buffert 70 m

 Läge för påslag

Naturvärdesobjekt Calluna

Klass

 Påtagligt naturvärde

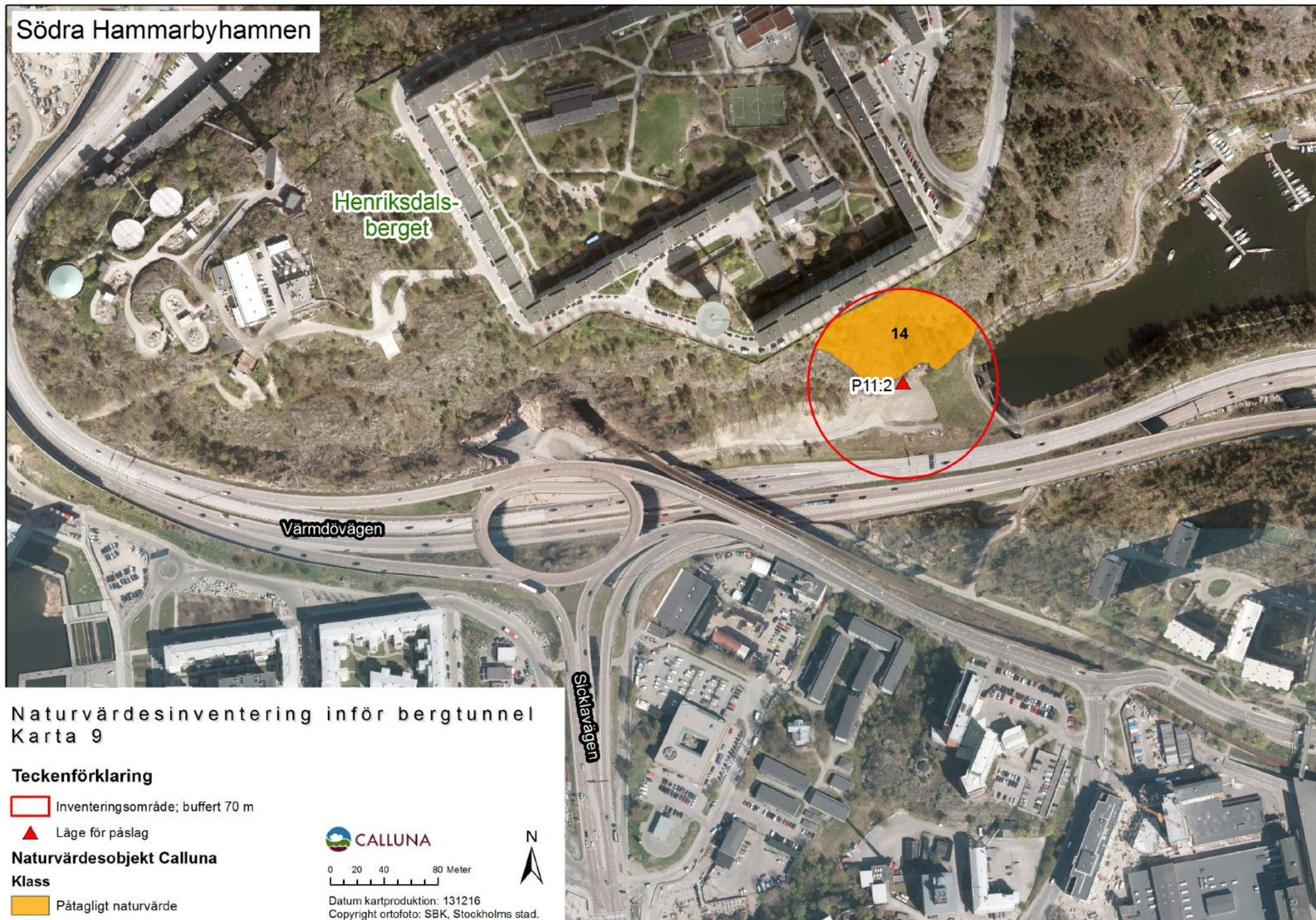

0 25 50 100 Meter

Datum kartproduktion: 131216
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Södra Hammarbyhamnen

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 9

Teckenförklaring

Inventeringsområde; buffert 70 m

▲ Läge för påslag

Naturvärdesobjekt Calluna

Klass

Påtagligt naturvärde

0 20 40 80 Meter

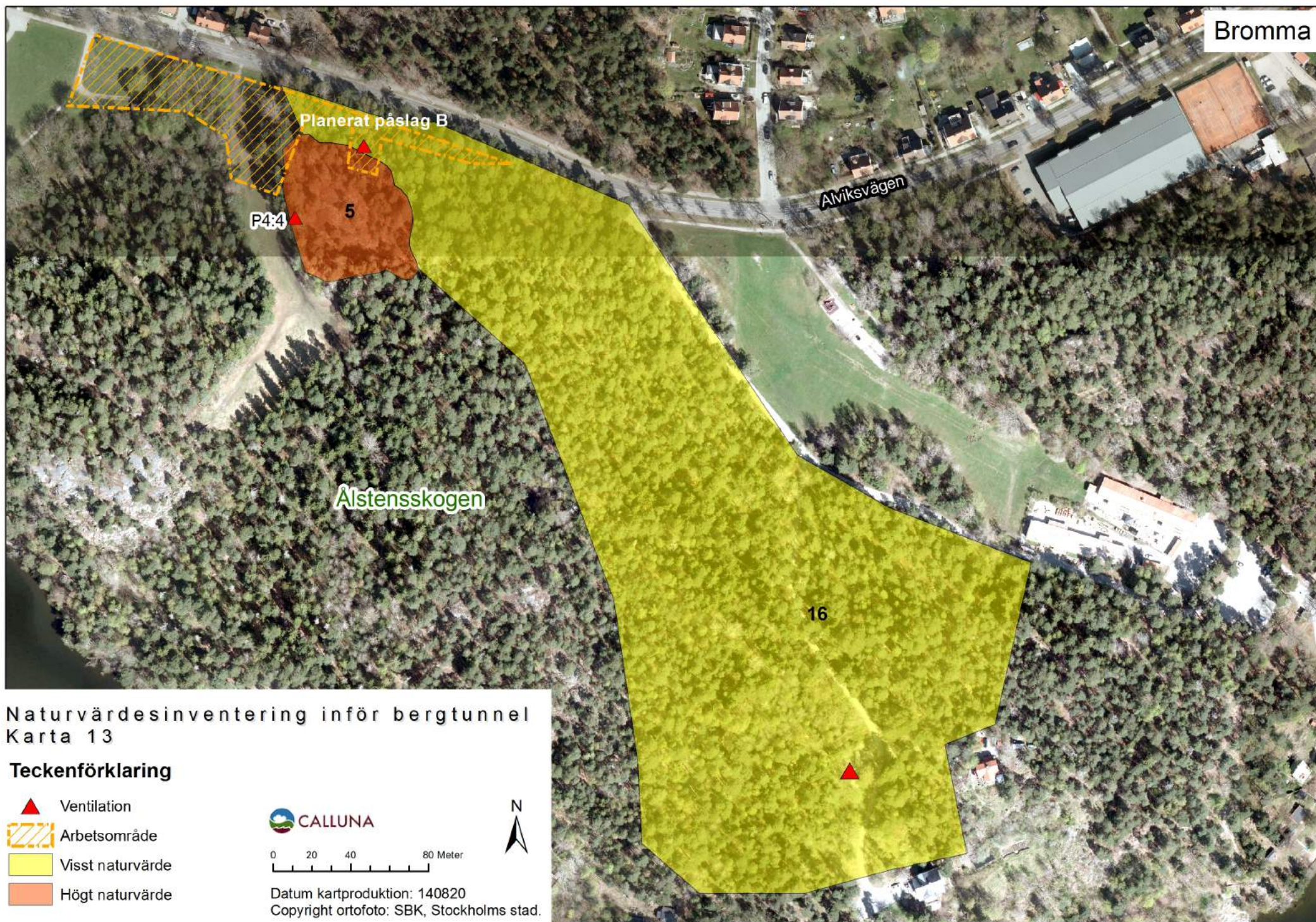
Datum kartproduktion: 131216
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Vinterviken

Naturvärdesinventering inför bergtunnel
Karta 14

Teckenförklaring

- ▲ Läge för utrymningschakt
- Visst naturvärde

0 20 40 80 Meter

Datum kartproduktion: 140820
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Aspuddsparken

Liljeholmen

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 15

Teckenförklaring

- Läge för påslag
- Arbetsområde
- Visst naturvärde

0 12,5 25 50 Meter

Datum kartproduktion: 140820
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Enskede

Enskede-
berget

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 17

Teckenförklaring

- ▲ Läge för utrymmningsschakt
- ▲ Läge för påslag (P13 i kartan)

0 10 20 40 Meter

Datum kartproduktion: 140820
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Hammarbyhöjden

Kolera-
kyrkogården

Hammarbybacken

Olaus Magnus väg

Galg-
backen

Naturvärdesinventering inför bergtunnel
Karta 18

Teckenförklaring

▲ Läge för utrymningschakt

0 12,5 25 50 Meter

Datum kartproduktion: 140820
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Naturvärdesinventering inför bergtunnel
Karta 19

Teckenförklaring

▲ Läge för utrymningschakt

0 12,5 25 50 Meter

Datum kartproduktion: 140820
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 20

Teckenförklaring

- ▲ Läge för påslag
- ▲ Läge för påslag (P11:2 i kartan)
- ▨ Arbetsområde

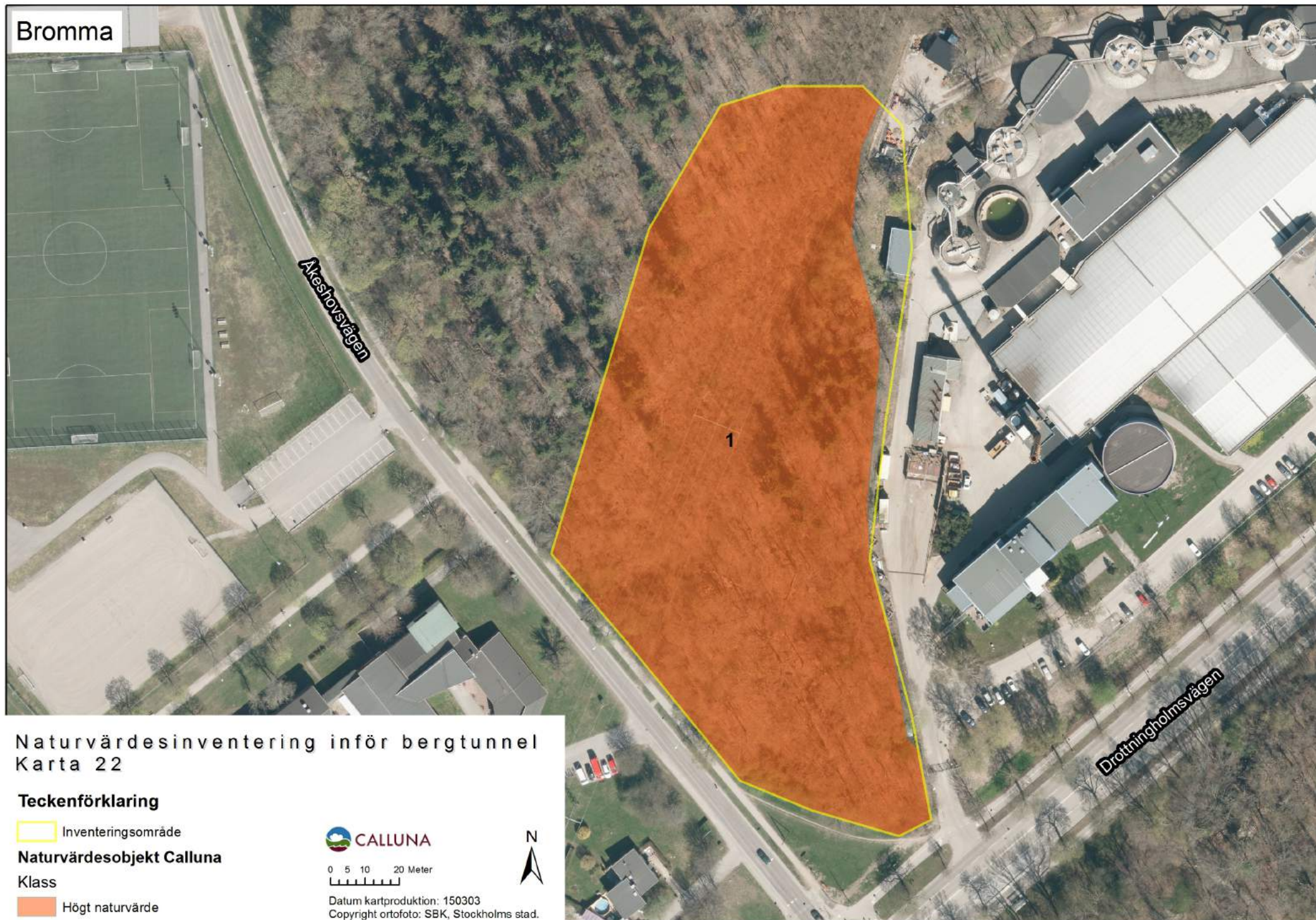
0 30 60 120 Meter

Datum kartproduktion: 140820
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

Bromma

Naturvärdesinventering inför bergtunnel Karta 22

Teckenförklaring

 Inventeringsområde

Naturvärdesobjekt Calluna

Klass

 Högt naturvärde

0 5 10 20 Meter

Datum kartproduktion: 150303
Copyright ortofoto: SBK, Stockholms stad.

